

„Štajerc“ izbaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četrť leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računni naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačali naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6 v.

Uredništvo in upravnštvo se nahajata v Ptuju, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 35.

V Ptuju v nedeljo dne 29. avgusta 1909.

X. letnik.

Na pomoč! Na pomoč!

Dne 24. t. m. uničila je velikanska toča in nevihtna gorica, njive, polja, hiše in poslopja tisočero naših sotrpinov. Kmetje so obupani, žene jokajo, otroci so lačni. Od kje davke plačati? Od kje naj pride pomoč? Treba je, da nabiramo denar za vboge žrtve te grozne nesreče. Zato prosimo vse prijatelje in znance, vse odjemalce in naročnike, slih vsakega, kdor ima le iskrico ljubezni do bližnega, kdor hoče vsaj z najmanjšim doneskom revežem pomagati, — naj nam pošlje malo podpore. Uredništvo „Štajerca“ bode zbiralo te podpore, jih objavilo v našem listu in izročilo najpotrebnejšim po toči prizadetim. Vsakdo naj podeli vsaj malenkost, naj si bode še tako majhno svotico denarja in jo nam v božjem imenu pošlje!

Pomagajte hitro!

Bevščina je grozovita in večna usoda Vam bode povrnila, kar storite za te reveže.

Meščani! Pomagajte, kajti kmetu se slabo godi!

Kmetje v neprizadetih krajih, dajte vsak par krajcarjev in nabrala se bode svotica, s katero se bode mnogim pomagalo!

Vsi, vsi morajo pomagati!

Vsi doneski naj se pošiljajo uredništvu „Štajerca“.

Vsakdo naj da vsaj malo svotico! Vsak krajcar je dobro došel in bode z imenom darovalca izkazan!

Pomagajte!

Uredništvo „Štajerca“.

4. Izkaz daril:

Al. Kolmanič, Grabšince K 1.—; Alojz Sadgadin, Pulskava K 1.—; Anton Hrastnig, Pul-

skava, K 5.—; Anton Hajduk ml., Ragoznica, K 5.—; Ana Petrovič, Orehovec, K 1.—; N. N., Ptuj K 2.—; Aug. Augustin, Ptujška gora K 1.—; P. M. Šoštanj K 2.—; P. F., Šoštanj K 1.—; Joh. Zajšek, zg. Pulskava K 5.—; Jak. Gradišnik, Sv. Marjeta ob Pesnici K 2.—; Joh. Arlitsch, Ettendorf, K 1.—; dr. Furbass, Gradec K 2.—; Paul Dlopest, Schwarzenbach K 20.—; Martin Pautschnik, Prevalje K 2.—; Margarete Schmid, Veitsch K 1.—; nadalje je nabral g. Anton Stroinigg v Šoštanju pri nekem izletu nemških meščanov v Šoštanju skupno K 25.—; istotako nabral je g. Jos. Stari, Impola, K 470 i. s. so darovali: Jos. Stari st. K 1.—; Jos. Stari ml. K 1.—; Mici Stari K 40.—; Marija Kovač K 60.—; Janez Kočevar K 40.—; Matias Mlakar K 40.—; Martin Zmdarčič K 50.—; Kozin Al. K 20.—; Rani Zakoma K 20.—; M. Kaisersberger, Krčevina pri Vurmbergu K 3.—; — skupno tedaj nabrano 84 K 70 h. S preje izkazanimi svotami vse skupaj nabrano K 74841.

(vzročajoč naprej).

Prvaško gospodarstvo. Denarne zadrege okrajne posojilnice v Ormožu.

Prvaki in njih večji ter manjši listi imajo že od nekdaj navado, da z najgršimi lažmi in obrekovanji napadaje vse, kar je naprednega, zlasti pa napredne denarne zavode. In vendar mora vsak človek, ki ni ravno na glavo padel, izpoznati velikansko razliko med naprednimi šparcasami in prvaškimi posojilnicami s svojim zmedenim, lahkomišelnim gospodarstvom. Ali prvaški lažniki računajo ravno na najneumnejše ljudi in ti reveži na duhu se pustijo pač od vsacega šribarečka za nos voditi. . .

V zadnjem času pričela se je v Ljubljani

izhajajoča nečedna cunjica značajnega „viteza brinjeve veje“ dr. Ploja, znana „Sloga“ v občinsko šparkaso ormoško zagajati. Nesramni ta listič, ki diha v vsaki vrstici lažni duh Ploja samega, je bil zaradi svojega obrekovanja pred kratkem enkrat zaplenjen. Ali vkljub temu nadaljuje v Hribarjevi Ljubljani menda od ljubljanskih barab pisani ta list neumno svojo gonjo. Odgovarjati na vse te neumnosti, nimamo ne časa ne volje. V blatu se ne valjamo in tudi v brinju ne. . .

Ali obrniti pa hočemo sulico in ponižno vprašati: Ali primanjkuje menda prvaški „Okrajni posojilnici v Ormožu“ vložnikov? Kajti iz njenega računskega zaključka za l. 1908 se vidi, da prihajajo največje vloge te posojilnice iz — Ljubljane in iz Prage. . .

To je pač čudno! In vendar ni čudno! Kajti zadnji kočar, ki zna le do 5 šteti, mora svojo glavo majati, ako opazuje denarno gospodarstvo te prvaško zagrižene posojilnice v Ormožu. Omenimo naj le par zanimivih števil! Pomisliti se mora le to-le: Prvaška ta posojilnica še ne obstoji celih 10 let; njen rezervni sklad znaša komaj 25.663 K 83 h; in vendar je ta pritljikava posojilnica doslej iz proste roke realitete v nakupni vrednosti za 103.584 K 40 h kot lastnino pridobila. V kupljenih hišah ima torej ta posojilnica skoraj 4 krat toliko denarja, nego v rezervnem skladu. Tako gospodarstvo je naravnost brezvestno. Zdjaj pusti posojilnica lansko leto od umrlega meščana Windischa kupljeno staro hišo deloma popolnoma podreti in s staro, od salitra in mokroto uničeno opeko pregraditi. Ta hiša koštala je okroglo 10.000 K in istotoliko koštala bode pregraditev stare te barake. Poleg tega bodejo potem v celi hiši s podstrešjem vred le 4 stanovanjski prostori. Kako se bode ta hiša potem v Ormožu s svojimi cenimi stanovanji obrestovala, to ve samo Bog in — načel-

Petrova zadnja prošnja.

Spisala Mary Koch.*

Pravi revež je zdaj Peter, kako zdaj v postelji leži in vzdihuje, da bi človek mislil, vsak vzdih je zadnji. Ravnokar je bil fajmošter tukaj in je Petra za potovanje v večnost sprevidel. Pač pol ure dolgo je Peter gruntal, dokler ni bil gotov s svojim zadnjim računom in fajmošter mu je pomagal, da se ja noben greh ni pozabil. Semtertja je fajmošter premišljeval in vedno iz novega je povpraševal:

»Ali ti nisi storil, Peter? In to ne in to tudi ne?«

»Ne, gospod fajmošter, tak lump pa nisem«, je zakričal Peter večkrat. »Jaz celo svoje življenje nisem nič slabega storil; nikogar nisem osleparil, tudi moje staro ne, in ako ni pitje vina velik greh, potem nimam nobenega.«

»Ni velik greh? To je fajmoštru premalo, ravno tako dela, kakor da bi tega niti verjeti ne hotel. Zdjaj se čuti pri pitju in ne izpusti več tega. Vinopitje? V svetem pismu ničesar o temu ne stoji in tudi ne v katekizmu, ali požeruštvu, stoji tam, to je greh. Zdjaj ga ima! Kar lahko je postalo fajmoštru pri srecu, kajti zdaj ima Peter vendar en greh in še velikega.«

»Ali si več vina pil, kakor si imel žeje?« vprašal je fajmošter Petra in ta je dejal: »Ne, nikdar ne, gospod fajmošter, ali žejen sem bil pa vedno.«

»Ali si bil kdaj pijan?«

»Pijan? Ne, to pa ne, pijan postane človek le od šnopsa; ali tako malo vesel sem bil pa večkrat, kadar sem prišel iz krčme domu.«

»Vsakokrat pijan«, to je nekaj za pobožnega gospoda. Kar veseli se, da je imel prav pri Petru; potem se pa zopet jezi, da je Peter tako trdi grešnik in da niti ne sprevidi, kako daleč je grešil. To mora Petru pojasniti in zato ne odneha.

»Ali si bil hudoben, kadar si ga imel v glavi?«

»Uj! Jaz in hudoben, gospod fajmošter! Vi pa tako delate, kakor da bi bil kar divjak. Vesel sem bil in lušten in na vse sem pozabil, kar me je drugače težilo. Mojo staro sem objemal, kakor da bi bil zopet ženin in otroci so imeli veselje, da sem tako lepo z ženo ravnal.« — Zdjaj pravi fajmošter kar prestrašen:

»Kaj, otroci? Ja ali so ti gledali? To je vendar nečistost in slab vzgled in vse to pride od popivanja.«

Ali zdaj vidiš, Peter, kako velik greh je pitje vina? — Peter pa maja z glavo in reče razburjen:

»Ne, tega pa ne vidim! Tako pridigo zaradi malo vina! Celo življenje dolgo sem bil priden, pošten človek in zdaj, ko umiram, naj bi bil velik grešnik? In za moje otroke se nič ne brigajte, gospod fajmošter; bo že prav, ako postanejo kakor oče in tu nič ne manjka. So pridni pobje, moji, in se nimam za pritožiti.«

Ali fajmošter ga pogleda strogo: »Peter, Peter, ti moraš obžalovati, kar si storil, čeprav greha ne razumeš in ne poznaš.« — Zdjaj pa postane Peter jezen:

»Le končajte z menoj, gospod fajmošter, če ne bom še hud, pa res in brez vina. Ta stvar mi je seveda

preneumna in zaradi vina, katerega sem spil, bom že sam z Bogom poravnal.«

Kmalu potem je šel fajmošter proč in rekel kmetici, ki je zunaj jokala: »Pojdite notri in molite par rožnih vencev, da vaš mož ne gre brez pokore v večnost.«

Prav začudeno se obrise kmetica oči in gre v sobo. Njen stari brez pokore, tega ne more verjeti.

Ko vidi Peter svojo ženo pri vratih, postal je njegov obraz prijazen in povedal ji je vse: »Zdjaj pa povej, Mica, ali je bilo greh, da sem vino pil?« — In Mica je rekla k možu:

»Veš, stari, jaz sem vedno slišala, da vsak človek kaj potrebuje, kar ga prinese na druge misli in to je bilo pri tebi vino. To ni bil greh, Peter, le potolaži se.«

»Torej si bila z menoj zadovoljna?« Peter je vprašal in vzela svojo ženo pri roki. Ona pa je jokala in dejala:

»Peter, bil si najboljši človek na svetu. Bog ti vse povrne in naj da, da prideva zopet skupaj.«

»Hvala, stara, zdaj sem potolažen«, je rekel Peter. »Zdjaj pa imam še eno prošnjo: prinesi mi en požirk vina, potem umrem lažje.«

Mica si misli: zdajno željo si mu mora izpolniti in mu prinese kupico vina. Peter vzame globok požirk, potem se nasloni nazaj in pravi čisto tiho:

»Z Bogom, Mica«, In bil je mrtev.

Mica je hitro po sinove poslala, ki so na polju delali. Najprve pa je skrila vinski glažek.

Pač misli, da pobom ni treba vedeti, kaj je bila zadnja Petrova prošnja.